

**ПЛАНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

Анотація. Розглянуто теоретично-методичні підходи та практичні рекомендації щодо планування інноваційної діяльності підприємства.

Аннотация. Рассмотрены теоретико-методические подходы и практические рекомендации по поводу планирования инновационной деятельности предприятия.

Annotation. In the article theoretical and methodological approaches and practical guidelines on enterprise innovative activity planning are considered.

Ключові слова: інновація, інноваційний потенціал, показники ефективності діяльності, коефіцієнт економічної ефективності, термін окупності витрат.

Одним із важливих напрямів економіки України є орієнтація на створення і випуск конкурентоспроможної на світовому і внутрішньому ринку продукції передусім за рахунок реалізації досягнень науково-технічного прогресу, створення необхідних організаційно-економічних передумов для активізації процесу впровадження нової техніки, технологій та реалізації інших науково-перспективних проєктів. Однак нинішній стан економіки характеризується кризовими явищами, які вплинули на весь світ, від фінансово-економічної кризи суттєво постраждала слабка економіка нашої держави.

Вагомий внесок у дослідження проблеми управління інноваційними процесами здійснили такі вітчизняні і зарубіжні науковці, як: Бажал Ю. М. [1 – 3], П. Друкер [4; 5], Завлін П. Н. [6 – 8], Лепейко Т. І., Ілленкова С. Д. [9], Ілляшенко С. М. [10], Краснокутська Н. Н. [11], Поклонський Ф. Ю., Туган-Барановський М. І., Уткін Е. А. [12], Фатхутдінов Р. А. [13], Й. Шумпетер [14] та ін.

Мета роботи – дослідження сучасних аспектів, аналіз теоретичних концепцій і методичних рекомендацій щодо планування інноваційної діяльності на підприємстві.

Відомо, що найбільшу віддачу дають інвестиції в науку при впровадженні у виробництво результатів досліджень. Це дає змогу зробити висновок про те, що саме інноваційна діяльність та її активізація забезпечать швидкий вихід економіки країни з кризового стану. Уткін Е. А. у роботі "Керування фірмою" визначає інновацію (нововведення) як об'єкт, впроваджений у виробництво в результаті проведеного наукового дослідження або зробленого відкриття, якісно відмінний від попереднього аналога [12].

Проблема підвищення ефективності діяльності підприємств для забезпечення високих темпів їх економічного розвитку набуває особливої актуальності в сучасних умовах розвитку національної економіки, котра проходить етап відродження ринкових відносин. Це економічне зростання можна забезпечити шляхом активізації інноваційної діяльності всіх ланок господарства. При цьому помітно зростає потреба в знаходженні науково обґрунтованої методики оцінки економічної ефективності інноваційної діяльності, оскільки розробка і впровадження у виробництво нововведень вимагають значних витрат, що мають високий ступінь ризику. Методика розрахунку економічної ефективності інноваційної діяльності повинна базуватися на певній теоретичній концепції, а організувати її мають відповідні організаційні структури.

У загальному плані інновації – це відновлення основного капіталу (виробничих фондів) або виробленої продукції на основі впровадження досягнень науки, техніки, технологій; це закономірний, об'єктивний процес удосконалювання суспільного виробництва.

Нововведення потрібно починати з найменшого, тобто таким чином, щоб на початковому етапі не були потрібні великі вкладення фінансових і людських ресурсів. В умовах економічного розвитку в Україні неефективне використання виробничих ресурсів призводить до відсутності відповідного прибутку, скорочення бюджету та внутрішнього валового прибутку (ВВП). Щоб досягти успіху у цьому питанні, треба приділяти більше уваги інноваційній діяльності підприємства. Складність розвитку інноваційної сфери України полягає в непристосованості старої системи керування інноваціями до нових умов господарювання.

Однією із причин зниження ефективності інновацій в Україні є слабкість правової бази у сфері інноваційного підприємництва й недостатній рівень державної підтримки інноваційних підприємств, адже будь-який вид інноваційної діяльності вимагає державної підтримки й стимулювання. Незважаючи на підтримку інновацій в Україні, яка декларована на папері, реальний стан речей з кожним роком лише погіршується. Кошти на підтримку впровадження інновацій використовуються неефективно, а саме згідно з даними за 2007 рік на одного дослідника у технічній галузі виділяється приблизно 95,8 тис. грн, для прикладу у той самий час як у галузі політичної науки

збільшення фінансування було у галузі фізичного виховання і спорту, яке збільшилось у 133,2 раза, мистецтвознавство – у 4,21 раза, філологія – у 3,48 раза, політичні науки – у 2,88 раза, а технічна галузь лише – у 2,56 раза.

Отже, можна зробити висновок, що реальний рейтинг пріоритетності у нарощуванні фінансування української науки розходиться з заявами та декларованими намірами нашої держави та влади.

З 1990 року, за станом на 2007 рік, втричі зменшилась чисельність працівників наукових установ і фахівців, які виконують дослідження і розробки, а також на 60 % зменшилась кількість кандидатів наук, які працюють у науці України. У той же час докторів наук у наукових організаціях стало навіть більше на 29 %.

Досів Україні практично не було достатньо потужних фінансових груп, зацікавлених у пошуку інноваційних можливостей розвитку. Криза може змінити ситуацію наочно продемонструвавши власникам капіталу необхідність спрямувати інвестиції у високі технології, враховуючи, що низькотехнологічні виробництва мають досить сумнівні перспективи. Отже, необхідно задіяти економічні, політичні та будь-які інші стимули не просто щодо технологічного оновлення промисловості, але й для переткання капіталу з цих галузей у нові високотехнологічні.

За переконанням міжнародних експертів вітчизняна наука має значний доробок і достатній потенціал для того, щоб у найближчі роки істотно наростити масштаби і практичну віддачу досліджень у таких актуальних напрямках, як інформаційні технології, енергозбереження, мікроелектроніка, ядерна фізика, різноманітні нанонауки та у багатьох інших сферах.

У кожному з названих напрямів Україна може віднайти свою нішу, наприклад займати не менші позиції, ніж вона займала раніше у 80 – 90 роки ХХ століття, коли була одним з промислових та наукових центрів Радянського Союзу, а отже і світу, свій специфічний напрям високотехнологічного розвитку. Тобто попри всі втрати попередніх років науковий потенціал України ще не перейшов тієї критичної межі, після якої його нарощування і використання може стати вельми проблематичним. Держава все ще може реально спиратися на можливості вітчизняної науки при розбудові нової економіки. Для цього необхідно сформулювати чітку і зрозумілу всім (від чиновників до простого населення) державну політику, а потім наполегливо і послідовно її реалізувати, працювати усєю країною, з можливістю залучення коштів іноземних інвесторів, над її здійсненням.

Наук. керівн. Сігаєва Т. Є.

Література: 1. Бажал Ю. М., Інвестиційні ресурси та пріоритетні напрями інноваційного розвитку / Ю. М. Бажал. – К. : Вид. "Фенікс", 2003. – 700 с. 2. Бажал Ю. М. Економіка інноваційних процесів / Ю. М. Бажал // Вісник інституту економічного прогнозування НАН України. – 2002. 3. Бажал Ю. М. Інноваційний розвиток економіки та напрями його прискорення / Ю. М. Бажал; під ред. В. П. Александрової. – К. : Ін-т екон. прогнозування НАН України. – 2002. 4. Друкер П. Ф. Рынок: как выйти в лидеры. Практика и принципы / П. Ф. Друкер. – М. : Изд. "Бук Чембер Интернешнл", 2002. – 350 с. 5. Друкер П. Ф. Эффективное управление / П. Ф. Друкер. – М. : Изд. "Гранд", 2003. – 300 с. 6. Завлин П. Н. Инновационная деятельность в условиях рынка / П. Н. Завлин. – СПб. : Изд. "Наука", 1994. – 176 с. 7. Завлин П. Н. Инновационное предпринимательство: организация, статистика, проблемы / П. Н. Завлин // Инновации. – 1996. – № 3. 8. Завлин П. Н. Оценка эффективности инноваций / П. Н. Завлин. – СПб. : Изд. "Бизнес-Пресс А", 1998. – 165 с. 9. Ілленкова М. А. Інноваційний менеджмент [Електронний ресурс] / Ілленкова М. А., Завлин П. Н. – Режим доступу : <http://library.if.ua/book/138/9423.html>. 10. Ілляшенко С. М. Маркетинг. Менеджмент. Інновації : монографія [Електронний ресурс] / С. М. Ілляшенко. – Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/440368>. 11. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент : навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисципліни [Електронний ресурс] / С. В. Гарбуз, Н. В. Краснокутська. – Режим доступу : <http://economic-books.com/book1125.html>. 12. Уткин Е. А. Управление фирмой / Е. А. Уткин. – М. : Изд. "АКАЛИС", 1996. – 400 с. 13. Фатхутдинов Р. А. Инновационный менеджмент / Р. А. Фатхутдинов. – 6-е изд., испр. и доп. [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/60735>. 14. Шумпетер И. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры) / И. Шумпетер. – М. : Изд. "Прогресс", 1982. – 455 с.